

La relació entre les paradoxes de coincidència i les teories sobre la persistència a través del temps.¹

Pablo Rychter – Universitat de València

pablo.rychter@uv.es

Les «paradoxes de la coincidència» es consideren generalment com un factor important per decidir entre teories rivals sobre la persistència en el temps. En particular, la capacitat per tractar els casos d'aparent coincidència temporal sol ser considerada com una bona raó per afavorir el perdurantisme (o «tetradimensionalisme») per sobre l'endurantisme (o «tridimensionalisme»). No obstant això, el treball recent de C. Gilmore (2007) i M. McGrath (2007) qüestiona aquesta visió estàndard. Per diferents raons, tant Gilmore com McGrath conclouen que el perdurantisme realment no obté suport a partir dels casos de coincidència temporal. En aquest article, em proposo avaluar els seus arguments i defensar la tesi contrària: que les paradoxes de la coincidència sí que donen algun tipus de suport al perdurantisme. Tanmateix, la manera com ho fan és més aviat inesperada. Com veurem, hi ha diferents formes en què els escenaris de coincidència poden donar suport al perdurantisme, alguns dels quals encara no han estat prou explorats. El meu objectiu immediat, doncs, és el d'explorar una d'aquestes direccions i posar de manifest un nou argument per al perdurantisme a partir dels casos de coincidència. Tot i que motivaré la meua discussió en l'anàlisi dels arguments de Gilmore i McGrath, el nou argument que presento pot ser avaluat de forma independent. Per altra banda, espero també contribuir a la nostra comprensió general sobre com els temes de la coincidència i de la persistència es relacionen l'un amb l'altre.

1. Gilmore i les paradoxes de coincidència.

Els objectes ordinaris persisteixen en el temps. És a dir, existeixen en diferents moments. Endurantisme i perdurantisme són sovint presentats com a punts de vista alternatius sobre com passa això exactament, és a dir, com a respostes a la pregunta sobre la manera en què els objectes persisteixen en el temps. Per exemple, Gilmore caracteritza el perdurantisme com l'opinió que els objectes materials persisteixen en virtut de «ser temporalment extensosi de tenir diferents *parts temporals* ubicades en diferents moments», i l'endurantisme com l'opinió que els objectes

¹ Vull donar les gràcies a Marta Campdelacreu, Joan Pagès, David Pineda, i dos àrbitres anònims pels seus valuosos comentaris sobre una versió anterior d'aquest article. També vull agrair al Servei de Política Lingüística de la UV la correcció i l'assessorament lingüístic. La investigació conduent a aquest treball ha estat parcialment finançada pels projectes CSD2009-00056, FFI2010-15717, i HUM2007-61108 (Govern d'Espanya). Els arguments aquí presentats són més completament desenvolupats en Rychter (2011).

persisteixen en virtut de «ser *totalment presents* en cada moment dels seus cursos vitals»². Aquesta és una forma molt comuna de caracteritzar el debat endurantisme-perdurantisme i nosaltres l'adoptarem provisionalment en aquesta secció.

També és comú pensar que el debat entre perdurantisme i endurantisme s'ha de decidir en part tenint en compte com de bé fan front aquestes teories a les paradoxes de la coincidència. Seguint Gilmore, direm que una paradoxa de coincidència és un contraexemple aparent del següent, àmpliament acceptat, *principi anticonincidència*:

[AC] És impossible que objectes materials numèricament diferents coincideixin; és a dir, que siguin [...] completament presents en exactament la mateixa ubicació [...]. (p. 177-8)

Amb «ser completament present» Gilmore fa referència a una relació d'ubicació parcialment definida pel següent principi: necessàriament, si l'objecte O està completament present en la regió R d'espai i temps, llavors O té, en R, la mateixa forma i grandària que R, i O manté, en R, totes les mateixes relacions espaciotemporals amb altres coses que R hi manté. Sobre aquesta base, la solució a una paradoxa de coincidència consisteix a mostrar que el cas en qüestió no constitueix un veritable contraexemple del principi (AC).

Gilmore assenyala, com també se suposa normalment, que les paradoxes de coincidència es poden agrupar en dos tipus: (A) les que aparentment involucren objectes que coincideixen durant només una part del seu curs vital (és a dir, casos de coincidència *temporal*); (B) les que aparentment involucren objectes que coincideixen al llarg de tot el seu curs vital (és a dir, casos de coincidència *permanent*). Són els casos de tipus A els que generalment es pensa que són rellevants per a l'elecció entre endurantisme i perdurantisme. Per veure per què això és així, recordem breument un cas de tipus A:

Un cas de tipus A: l'estàtua i l'argila.

En el moment t_1 , un artista compra una certa quantitat d'argila i en fa una estàtua, que està acabada en t_2 . L'estàtua no existia en t_1 (es va *crear* més tard), i la peça d'argila existeix en t_2 (atès que no ha estat *destruïda* per la creació de l'estàtua). Se segueix per la Llei de Leibniz que l'estàtua i l'argila són objectes diferents. Però llavors sembla que tenim dos objectes coincideixen en t_2 .

²Gilmore (2007), p. 177. A continuació, totes les referències de pàgina corresponen a aquest article, llevat dels casos en què s'indiqui el contrari.

Per tal de veure com es pot resoldre aquest problema simplement per l'abandonament del endurantisme a favor del perdurantisme, considerem primer el que en diuen els endurantistes: l'estàtua i l'argila són objectes de tres dimensions, tots dos completament presents en diverses regions espaciotemporals. No obstant això, la regió espacial que ocupen en t_2 és exactament la mateixa. Per tant, hi ha una regió espaciotemporal on tots dos són completament presents, falsant així el principi antioincidència. Per als perdurantistes la cosa és diferent: si el perdurantisme és vertader, l'estàtua i l'argila són objectes de tetradimensionals, completament presents només a les regions tetradimensionals que corresponen als seus cursos vitals. No hi ha cap regió en què tots dos objectes siguin totalment presents, amb la qual cosa no coincideixen en el sentit prohibit pel principi antioincidència. Com que aquest argument pel perdurantisme es basa en el principi (AC), l'anomenaré «argument AC a favor del perdurantisme».

L'objectiu principal de Gilmore en el treball que estic discutint és el d'equilibrar el marcador mitjançant la presentació d'un conjunt de «noves paradoxes», un tercer tipus de casos de coincidència que fan exactament el contrari del que fan els «antics» casos de tipus A. Mentre que els casos de tipus A constitueixen una raó per preferir el perdurantisme a l'endurantisme, els nous casos presentats per Gilmore haurien de proporcionar una raó per preferir l'endurantisme al perdurantisme.

M'agradaria assenyalar un aspecte de l'argument AC a favor del perdurantisme amb què no estic gaire satisfet: en l'argument AC tal com Gilmore el presenta, la noció de la *part temporal* no juga cap paper. Això és sorprenent. Hom hauria pensat que el desacord fonamental entre endurantistes i perdurantistes era precisament sobre si els objectes tenen parts temporals pròpies i, per tant, que un argument per al perdurantisme hauria de consistir precisament a demostrar que les parts temporals pròpies són necessàries per una raó o l'altra. No és així en la presentació de Gilmore. En el seu argument AC, l'avantatge del perdurantista prové del seu punt de vista sobre quines són en realitat les *ubicacions* de l'estàtua i l'argila. És aquest el punt de vista que li permet mantenir el principi (AC). Això contrasta amb la manera en què pensen sobre l'argument de la coincidència els qui es descriuen a si mateixos com a perdurantistes. Considerem el que jo crec que és un discurs típic per part del perdurantista sobre el nostre cas de l'estàtua i l'argila:

Discurs perdurantista sobre els casos de tipus A

El cas de l'estàtua i l'argila no és més misteriós que el de dos camins que se solapen. Així com unes carreteres superposades poden ocupar la mateixa regió pel fet de compartir un segment, l'estàtua i l'argila poden ocupar la mateixa regió espacial en t_2 pel fet de

compartir la seva part temporal en t_2 . És pel fet que comparteixen aquesta part temporal que no es fan fora l'una a l'altra.

En aquest discurs, no es pretén treure cap avantatge del fet que hi ha un sentit (el rellevant per al principi antioincidència) segons el qual l'estàtua i l'argila no coincideixen. En canvi, la noció de *part temporal* hi juga un paper crucial. Això suggereix que l'argument AC no aconsegueix captar quelcom important sobre com els perdurantistes pensen que els casos de coincidència donen suport la seva opinió. En la secció següent explicaré com aquesta observació afecta l'argument general de Gilmore.

2. Una mirada més propera al debat sobre la persistència

Fins ara he donat per fet que endurantisme i perdurantisme són respostes rivals a la pregunta: *com persisteixen en el temps els objectes ordinaris?* Però construït d'aquesta manera, el debat confon dues qüestions que semblen diferents, l'una, sobre la ubicació i l'altra, sobre les parts temporals:

(i) En quines regions (és a dir, en regions de quin tipus) estan ubicats els objectes ordinaris?

(ii) Tenen parts temporals els objectes ordinaris?

Dues respostes importants a (i) són el que jo anomeno *endurantisme topològic* (ET) i *perdurantisme topològic* (PT). Segons l'ET, els objectes ordinaris ocupen diferents regions que són espacialment però no temporalment extenses (aquestes regions són, per tant, «tridimensionals»). Segons el PT, per contra, els objectes ordinaris ocupen només una regió tetradimensional, una regió que és espacialment però també temporalment extensa. També hi ha dos punts de vista centrals en relació amb la pregunta (ii): els que jo anomeno *endurantisme mereològic* (EM) i *perdurantisme mereològic* (PM). Segons l'EM, els objectes ordinaris no tenen parts temporals pròpies. Segons PM, per contra, tot objecte ordinari té una part temporal pròpia en cada un dels moments en què l'objecte existeix. Les preguntes (i) i (ii) són ortogonals i les respostes que s'hi donen es poden combinar de diverses maneres. En particular, la combinació del PT i l'EM sembla a primera vista plausible: segons aquesta combinació, els objectes ordinaris ocuparien exactament una regió R temporalment extensa però no tindrien parts temporals pròpies corresponents a les subregions de R.

Tornem ara a considerar els casos de coincidència. L'argument AC de Gilmore a favor del perdurantisme és de fet un argument per al perdurantisme *topològic* i en contra de l'endurantisme

topològic. En conseqüència, l'argument no exclou el punt de vista que resulta de combinar PT i EM. El principi AC que genera els problemes de Gilmore imposa restriccions sobre el tipus d'*ubicacions* que els objectes poden i no poden tenir, i no ens diu res sobre quines *parts* tenen. Com ja hem notat, aquesta interpretació no té en compte l'idea, exemplificada en el discurs perdurantista considerat anteriorment, que els casos de coincidència temporal donen suport directe a l'existència de parts temporals. És a dir, el discurs perdurantista dóna suport directe al perdurantisme *mereològic*.

De totes maneres, per tal d'avaluar l'argument general de Gilmore, proposo que ens concentrem en un únic tipus d'oponent: els qui defensen alhora PT i PM (anomenarem aquesta combinació de tesis «perdurantisme clàssic»). Concentrar-se d'aquesta manera en el perdurantisme clàssic és apropiat per discutir amb Gilmore (atès que és precisament en aquests termes com ell descriu el seu oponent) i important en si mateix (ja que la majoria dels qui es descriuen a si mateixos com a perdurantistes són de fet perdurantistes clàssics). Podem ara preguntar-nos: com és de bo l'argument de Gilmore contra el perdurantisme clàssic? La nostra discussió fins ara suggereix que hi ha una bona sortida per al perdurantista clàssic: aquesta sortida consisteix simplement a *negar* el principi AC. Podem veure ara que aquesta sortida és una possibilitat oberta per al perdurantista clàssic: com hem vist abans, el seu «discurs perdurantista» en realitat no el compromet amb el principi AC.

Reflexionem sobre això una mica més. Per què el perdurantista clàssic hauria d'acceptar el principi AC? Una resposta natural seria: perquè hi ha raons de pes per creure que el principi és vertader. (Considerarem algunes d'aquestes raons d'aquí a un moment). Però, sorprenentment, aquesta no és la resposta de Gilmore. De fet, ell no esmenta cap raó de perquè el principi AC és tan “àmpliament acceptat”. La seva resposta és, en canvi, que els perdurantistes estan dialècticament compromesos amb el principi anticonincidència: no poden rebutjar el principi perquè el fan servir en l'argument de la coincidència temporal a favor del seu punt de vista (i en contra de l'endurantisme) (p. 190). Però de debò ho fan? El principi AC sens dubte té un paper central en l'argument AC a favor del perdurantisme. Però, com ja hem notat, l'argument AC no és el que normalment trobem en el discurs perdurantista sobre els casos de coincidència temporal. En particular, aquest discurs no fa referència al principi AC i no pretén treure cap benefici d'evitar la coincidència en el sentit exclòs per aquell. Així doncs, pel que fa al «discurs perdurantista», no hi ha res dialècticament inadequat en la negació del principi AC per part del perdurantista clàssic. Per descomptat, el perdurantista clàssic pot tenir raons independents per comprometre's amb el principi AC. Però no hi està compromès simplement en virtut del seu “discurs perdurantista” sobre els casos de tipus A.

Per tant, per aconseguir l'objectiu general de Gilmore (és a dir, per presentar un argument basat en

la coincidència a favor de l'endurantisme i en contra del perdurantisme), necessitem raons positives per creure que el principi AC és vertader. Aquestes raons es poden trobar en el que s'anomena l'«argument de la sobrevinença» o «argument dels fonaments» [*grounding argument*] en contra d'entitats coincidents, una versió detallada del qual és contundentment defensada per McGrath (2007). A grans trets, i lluny de fer plena justícia a l'acurat treball de McGrath, l'argument és el següent. Primer, es fa notar que si hi hagués entitats coincidents (com l'estàtua i l'argila del nostre exemple, si suposem la veritat de l'ET), aquestes serien molt similars en molts aspectes importants: tindrien les mateixes parts, la mateixa forma, les mateixes relacions espaciotemporals amb altres objectes, etc. Ara bé, McGrath argumenta a favor d'un principi de *sobrevinença* segons el qual és impossible que dos objectes siguin iguals pel que fa a aquests aspectes «bàsics» i alhora difereixin en les seves propietats històriques i futures. Si els arguments per a aquest principi de sobrevinença són sòlids, llavors és impossible que l'estàtua i l'argila coincideixin en t_2 i, més en general, el principi AC ha de ser veritat.

Tot i que hi ha bones raons per ser escèptic sobre l'argument de la sobrevinença, a continuació concediré que el argument és bo i que, per tant, constitueix una bona raó per subscriure el principi AC de Gilmore. També concediré que, una vegada reforçat amb l'argument de la sobrevinença com a raó positiva per mantenir el principi AC, Gilmore pot tenir èxit en el seu intent d'alterar el marcador del debat endurantisme-perdurantisme. El que sí defensaré és que hi ha un argument *diferent i addicional* a favor del perdurantisme a partir dels casos de coincidència, un argument que no depèn en absolut del principi AC. A més a més, aquest argument alternatiu està, a diferència de l'argument AC, completament en sintonia amb el discurs perdurantista, per tal com considera l'existència de parts temporals pròpies (i no pas el fet que no hi hagi coubicació) com el tret distintiu de la descripció perdurantista dels casos de tipus A.

3. L'argument de «la intuïció monista»

Proposo que concedim a McGrath i Gilmore gairebé tot el que ells defensen. Concedim a McGrath que el principi de la sobrevinença és veritat, i que això fa que els casos de coincidència temporal siguin igualment preocupants per a perdurantistes i endurantistes. Concedim també a Gilmore que el perdurantista està compromès amb el principi anticonincidència i que, per tant, s'enfronta al repte dels escenaris de tipus C. El que vull argumentar en aquesta secció és que, fins i tot després d'haver concedit tot això, el perdurantista es troba en una posició millor que l'endurantista quan es tracta de fer front als casos de coincidència temporal. Això és perquè hi ha un argument diferent, no basat en

consideracions sobre la sobrevinença, que va des de la coincidència temporal al perdurantisme.

L'argument en qüestió és basat en el que jo anomeno la «intuïció monista» que molts de nosaltres tenim sobre els casos de tipus A. Tenim la sensació, quan ens enfrontem als casos de coincidència temporal, que l'argument de la Llei de Leibniz va, d'alguna manera, multiplicant il·legítimament el nombre de entitats. La intuïció monista ens diu que en t_2 només hi ha un objecte amb forma d'estàtua davant de nosaltres, no pas dos. Aquesta intuïció involucra directament el nombre i la identitat: es tracta d'una intuïció sobre el nombre d'objectes amb forma d'estàtues a què ens enfrontem. Per descomptat, que tinguem aquesta intuïció monista és compatible amb el fet que sentim la força de l'argument de la Llei de Leibniz en contra de la identitat. Igual que altres problemes de la filosofia, les paradoxes de la coincidència sorgeixen d'un conflicte d'intuïcions: per una banda, la intuïció monista a què ens hem referit; per l'altra, la intuïció «pluralista» en què es basa l'argument de la Llei de Leibniz.

D'acord amb el perdurantista, l'estàtua i l'argila són tots dos presents davant nostre en t_2 . Així és que en t_2 ens trobem almenys dos objectes amb forma d'estàtua. Però segons el perdurantisme clàssic, i en contrast amb el que passa si l'endurantisme és veritat, també podem donar sentit a la intuïció monista: hi ha un sentit important d'acord amb el qual només hi ha un objecte amb forma d'estàtua davant nostre en t_2 . Això és el que cal dir si limitem la nostra atenció a les coses que són *exactament ubicades* en t_2 --és a dir, en la regió tridimensional rellevant. Si el perdurantisme clàssic és cert, només hi ha un únic objecte amb forma d'estàtua que sigui exactament ubicat en aquesta regió: la part temporal compartida per l'estàtua i l'argila. Això no seria així si l'endurantisme (en qualsevol de les seves varietats abans considerades) fos veritat. En primer lloc, si el TE fos veritat, *tant* l'estàtua *com* l'argila serien exactament ubicades en t_2 . En segon lloc, si la combinació ME + TP és veritat, cap objecte no és exactament ubicat en t_2 . Tant l'estàtua com l'argila són ubicades en diferents regions tetradimensionals. Tingueu en compte que és la postulació d'una mateixa part temporal compartida el que dóna al perdurantisme clàssic un avantatge sobre l'endurantisme a l'hora de capturar la intuïció monista. I és a causa d'aquesta capacitat de capturar la intuïció monista que el perdurantisme clàssic rep suport de les paradoxes de la coincidència.

En resum, la postulació de parts temporals permet al perdurantista reivindicar la intuïció monista sobre el cas de l'estàtua i l'argila. I és per això que els casos de coincidència temporal constitueixen una raó per preferir el perdurantisme a l'endurantisme.

Val la pena destacar que l'argument de la intuïció monista fa ús de la tesi ontològica específica que

els perdurantistes clàssics sostenen en contra dels seus oponents: la tesi que hi ha una part temporal instantània que l'estàtua i l'argila comparteixen en t_2 . Per tant, és a primera vista poc probable que l'endurantista tingui a la seva disposició una estratègia relativament paral·lela per poder acollir la intuïció monista. Com hem vist anteriorment, la queixa bàsica de Gilmore i McGrath era que una vegada que resulta clar què és el que els perdurantistes efectivament diuen sobre els escenaris de coincidència, no està tan clar que els endurantistes no pugin dir res de semblant. Però encara que tot això sigui cert sobre l'argument AC i sobre altres arguments a favor del perdurantisme basats en la coincidència, no crec que ho sigui sobre l'argument de la intuïció monista. Sembla que aquest argument no el pot emular l'endurantista, atès el seu rebuig a les parts temporals instantànies.

En conclusió: no és cert que, com Gilmore i McGrath afirmen, els casos de coincidència temporal no ofereixin cap raó per preferir el perdurantisme a l'endurantisme.

Referències:

GILMORE, C. (2007): «Time travel, coinciding objects, and persistence». En D. Zimmerman (ed.): *Oxford Studies in Metaphysics*, vol. 3.

MCGRATH, M. (2007): «Four-Dimensionalism and the Puzzles of Coincidence». En D. Zimmerman (ed.): *Oxford Studies in Metaphysics*, vol. 3.

RYCHTER, P. (2011): «How coincidence bears on persistence». *Philosophia* 39: 759–770.

Resum

Les paradoxes de la coincidència es consideren generalment com una bona raó per afavorir el perdurantisme a l'endurantisme. No obstant això, per diferents raons, tant C. Gilmore com M. McGrath argumenten en contra d'aquesta opinió generalitzada. En aquest article, avaluo els seus arguments i defenso la tesi contrària: que les paradoxes de la coincidència sí que donen algun tipus de suport al perdurantisme. Tanmateix, la manera com ho fan és més aviat inesperada. El meu objectiu immediat és el de presentar un nou argument per al perdurantisme a partir dels casos de coincidència. Més en general, però, espero contribuir també a la nostra comprensió de com els temes de la coincidència i de la persistència es relacionen l'un amb l'altre.

The paradoxes of coincidence are generally regarded as a good reason for preferring perdurantism over endurantism. Nevertheless, for different reasons both C. Gilmore and M. McGrath argue against this generalized opinion. In this paper, I discuss their arguments and argue for the opposite conclusion: that the paradoxes of coincidence do offer some support to perdurantism. However, the way they do it is somewhat unexpected. Although my immediate goal is to present a new argument from coincidence to perdurantism, I also hope to contribute to our general understanding of how the topics of coincidence and persistence bear in each other.
